
Bērnu tiesību konvencijas Fakultatīvais protokols par iesniegumu procedūru

2011. gada novembris (pilns teksts)

Šā protokola dalībvalstis,

uzskatot, ka saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos ietvertajiem principiem visiem sabiedrības locekļiem piemītošās cieņas, viņu vienlīdzīgo un neatņemamo tiesību atzīšana ir brīvības, taisnīguma un vispārēja miera nodrošināšanas pamats;

norādot, ka Bērnu tiesību konvencijas (turpmāk tekstā — “Konvencija”) dalībvalstis atzīst tajā noteiktās tiesības ikvienam bērnam, uz kuru attiecas to jurisdikcija, bez jebkādas diskriminācijas un neatkarīgi no bērna, viņa vecāku vai aizbildņu rases, ādas krāsas, dzimuma, valodas, reliģiskās piederības, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās, etniskās vai sociālās izcelsmes, mantiskā stāvokļa, veselības stāvokļa, dzimšanas apstākļiem vai jebkādiem citiem apstākļiem;

atkārtoti apstiprinot visu cilvēktiesību un pamatbrīvību vispārīgumu, nedalāmību, savstarpējo atkarīgumu un savstarpējo saistību;

atkārtoti apstiprinot, ka ikviens bērns ir tiesību subjekts un cilvēks, kuram piemīt cieņa un kura spējas attīstās;

atzīstot, ka bērni atrodas īpašā situācijā, jo ir atkarīgi no pieaugušajiem, un tas viņiem rada reālas grūtības attiecībā uz tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanu viņu tiesību pārkāpumu gadījumos;

uzskatot, ka šis protokols stiprinās un papildinās valstu un reģionālos mehānismus, kuri nodrošina bērniem iespējas iesniegt sūdzības viņu tiesību pārkāpumu gadījumos;

atzīstot, ka, izmantojot tiesiskās aizsardzības līdzekļus bērnu tiesību pārkāpumu gadījumos, galvenā uzmanība jāpievērš bērnu interesēm un, paredzot šādus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, visos līmeņos jāņem vērā bērniem piemērotas procedūras;

mudinot dalībvalstis izstrādāt atbilstošus mehānismus, lai ikvienam bērnam, kura tiesības ir pārkāptas, valsts līmenī būtu pieejami efektīvi tiesiskās aizsardzības līdzekļi;

atgādinot, cik liela nozīme šajā saistībā var būt valstu cilvēktiesību aizsardzības iestādēm un citām attiecīgām specializētajām iestādēm, kuru uzdevums ir vairojot izpratni par bērnu tiesībām un aizsargāt tās;

ņemot vērā to, ka, lai stiprinātu un papildinātu šos valstu mehānismus un palīdzētu sekmīgi īstenot Konvenciju un attiecīgā gadījumā tās fakultatīvos protokolus par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju, un par bērnu iesaistīšanu bruņotos konfliktos, būtu lietderīgi dot iespējas Bērnu tiesību komitejai (turpmāk tekstā — “Komiteja”) veikt šajā protokolā paredzētās funkcijas,

ir vienojušās par turpmāko.

I daļa. Vispārējie noteikumi

1. pants. Bērnu tiesību komitejas kompetence

1. Valsts, kas ir šā protokola puse, atzīst šajā protokolā noteikto Komitejas kompetenci.
2. Komiteja neizmanto savu kompetenci attiecībā uz kādu šā protokola dalībvalsti jautājumos, kas saistīti ar tādu tiesību pārkāpumiem, kuras noteiktas kādā citā instrumentā, kura dalībniece nav attiecīgā valsts.
3. Komiteja nepieņem iesniegumus, kas attiecas uz valsti, kura nav šā protokola dalībvalsts.

2. pants. Vispārējie principi, kas nosaka Komitejas funkcijas

Pildot funkcijas, kas tai uzticētas ar šo protokolu, Komiteja ievēro principu, kas paredz ņemt vērā bērna intereses. Tā ņem vērā arī bērna tiesības un viedokli, bērna viedoklim veltot pienācīgu vērību atbilstoši viņa vecumam un briedumam.

3. pants. Reglaments

1. Komiteja pieņem savu reglamentu, kas jāievēro, pildot funkcijas, kuras tai noteiktas saskaņā ar šo protokolu. To darot, tā ņem vērā šā protokola 2. pantu, lai garantētu bērniem piemērotas procedūras.
2. Komiteja savā reglamentā paredz aizsardzības pasākumus, lai nepieļautu, ka personas, kas rīkojas bērna vārdā, manipulē ar viņu, un Komiteja var atteikties izskatīt iesniegumus, kurus tā uzskata par bērna interesēm neatbilstošiem.

4. pants. Aizsardzības pasākumi

1. Dalībvalsts veic visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās jurisdikcijā esošās personas necieš no cilvēktiesību pārkāpumiem, sliktas izturēšanās vai iebiedēšanas tādēļ, ka šīs personas saskaņā ar šo protokolu ir iesniegušas iesniegumus vai sadarbojušās ar Komiteju.
2. Attiecīgās personas vai personu grupas identitāti neizpauž publiski bez šīs personas vai personu grupas skaidri izteiktas piekrišanas.

II daļa. Iesniegumu procedūra

5. pants. Individuāli iesniegumi

1. Iesniegumus var iesniegt dalībvalsts jurisdikcijā esoša persona vai personu grupa vai šīs personas vai personu grupas vārdā saistībā ar to, ka dalībvalsts pret šīm personām ir pārkāpusi kādas no tiesībām, kas noteiktas kādā no turpmāk minētajiem instrumentiem, kura dalībniece ir attiecīgā valsts:
 - a) Konvencijā,
 - b) Konvencijas fakultatīvajā protokolā par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju,

c) Konvencijas fakultatīvajā protokolā par bērnu iesaistīšanu bruņotos konfliktos.

2. Ja iesniegumu iesniedz kādas personas vai personu grupas vārdā, iesniedzējam jāsaņem šīs personas vai personu grupas piekrišana, izņemot gadījumus, kad iesnieguma autors var pamatot, kāpēc viņš rīkojas bez pārstāvēto personu piekrišanas.

6. pants. Pagaidu pasākumi

1. Jebkurā laikā pēc iesnieguma saņemšanas un pirms tiek pieņemts lēmums pēc būtības, Komiteja var nosūtīt attiecīgajai dalībvalstij steidzami izskatāmu lūgumu, lai šī dalībvalsts veiktu tādus pagaidu pasākumus, kādi var būt nepieciešami ārkārtas apstākļos, lai nepieļautu nelabojamu kaitējumu personai vai personām, kas cietušas no iespējamā pārkāpuma.

2. Ja Komiteja izmanto 1. punktā paredzēto rīcības brīvību, tas nenozīmē, ka tiek izlemts par attiecīgā iesnieguma pieņemamību vai būtību.

7. pants. Pieņemamība

Komiteja atzīst iesniegumu par nepieņemamu, ja

a) iesniegums ir anonīms;

b) iesniegums nav rakstveidā;

c) ar iesniegumu tiek ļaunprātīgi izmantotas tiesības iesniegt šādus iesniegumus vai tas neatbilst Konvencijas un/vai tās fakultatīvo protokolu noteikumiem;

d) Komiteja šādu jautājumu jau ir izskatījusi vai tas ir vai tiek izskatīts citā starptautiskās izmeklēšanas vai izlīguma procedūrā;

e) nav izmantoti visi pieejamie valsts tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad tiesiskās aizsardzības līdzekļu piemērošana nepamatoti ieilgst vai arī ir maz ticams, ka tā būs rezultatīva;

f) ir acīmredzams, ka iesniegums ir nepamatots vai nepietiekami pamatots;

g) tas attiecas uz apstākļiem, kas ir pastāvējuši pirms šā protokola stāšanās spēkā attiecīgajā dalībvalstī, ja vien šie apstākļi nav turpinājuši pastāvēt pēc attiecīgā datuma;

h) šis iesniegums nav iesniegts viena gada laikā pēc visu valstī pieejamo tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanas, izņemot gadījumus, kad tā iesniedzējs var pierādīt, ka iesniegumu nav bijis iespējams iesniegt minētajā termiņā.

8. pants. Iesnieguma nosūtīšana

1. Izņemot gadījumus, kad Komiteja, neiesaistot attiecīgo dalībvalsti, uzskata iesniegumu par nepieņemamu, Komiteja par jebkuru iesniegumu, ko tā saņēmusi saskaņā ar šo protokolu, konfidenciāli un cik drīz vien iespējams paziņo attiecīgajai dalībvalstij.

2. Dalībvalsts iesniedz Komitejai rakstveida paskaidrojumus vai paziņojumus, kuros tā izskaidro lietas apstākļus un norāda, kādus tiesiskās aizsardzības līdzekļus tā ir nodrošinājusi, ja tādi ir.

Dalībvalsts savu atbildi sniedz, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā.

9. pants. Mierizlīgums

1. Komiteja sniedz attiecīgajām pusēm pienācīgu palīdzību ar mērķi panākt mierizlīgumu, pamatojoties uz Konvencijā un/vai tās fakultatīvajos protokolos noteikto pienākumu izpildi.

2. Iesnieguma izskatīšanu saskaņā ar šo protokolu izbeidz, kad Komitejas paspārnē ir panākta vienošanās par mierizlīgumu.

10. pants. Iesniegumu izskatīšana

1. Komiteja izskata saskaņā ar šo protokolu saņemtos iesniegumus, cik vien ātri iespējams, ņemot vērā visus tai iesniegtos dokumentus, ar nosacījumu, ka šos dokumentus nosūta attiecīgajām pusēm.

2. Saskaņā ar šo protokolu saņemtos iesniegumus Komiteja izvērtē slēgtās sanāksmēs.

3. Ja Komiteja ir pieprasījusi veikt pagaidu pasākumus, tai jāpaātrina attiecīgā iesnieguma izskatīšana.

4. Izskatot iesniegumus par iespējamiem ekonomisko, sociālo vai kultūras tiesību pārkāpumiem, Komiteja izvērtē to pasākumu pamatotību, ko dalībvalsts veikusi saskaņā ar Konvencijas 4. pantu. To darot, Komiteja patur prātā, ka dalībvalsts var noteikt dažādus iespējamus politiskos pasākumus Konvencijā paredzēto ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību īstenošanai.

5. Pēc iesnieguma izskatīšanas Komiteja nekavējoties dara zināmu savu viedokli par to un attiecīgā gadījumā nosūta iesaistītajām pusēm savus ieteikumus.

11. pants. Turpmāka uzraudzība

1. Dalībvalsts pienācīgi izvērtē Komitejas viedokli un ieteikumus, ja tādi saņemti, un sniedz Komitejai rakstisku atbildi, kurā iekļauj informāciju par pasākumiem, kas veikti, pamatojoties uz Komitejas viedokli un ieteikumiem. Dalībvalsts savu atbildi sniedz, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā.

2. Komiteja var lūgt dalībvalsti sniegt papildu informāciju par pasākumiem, ko tā veikusi, reaģējot uz Komitejas viedokli vai ieteikumiem vai īstenojot mierizlīgumu, ja tāds panākts, tostarp jebkādu citu informāciju pēc Komitejas ieskatiem, turpmākajos ziņojumos, ko attiecīgā dalībvalsts sniedz saskaņā ar Konvencijas 44. pantu, 12. pantu Konvencijas fakultatīvajā protokolā par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju vai 8. pantu Konvencijas fakultatīvajā protokolā par bērnu iesaistīšanu bruņotos konfliktos.

12. pants. Starpvalstu iesniegumi

1. Šā protokola dalībvalsts jebkurā laikā var deklarēt, ka tā atzīst Komitejas kompetenci attiecībā uz tādu iesniegumu saņemšanu un izskatīšanu, kuros kāda no dalībvalstīm apgalvo, ka cita dalībvalsts nepilda savas saistības, kas paredzētas kādā no turpmāk minētajiem instrumentiem, kura dalībniece ir attiecīgā valsts:

a) Konvencijā,

b) Konvencijas fakultatīvajā protokolā par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju,

c) Konvencijas fakultatīvajā protokolā par bērnu iesaistīšanu bruņotos konfliktos.

2. Komiteja nepieņem iesniegumus attiecībā uz tādu dalībvalsti vai no tādas dalībvalsts, kas nav nākusi klajā ar šādu deklarāciju.

3. Komiteja nodrošina attiecīgajām dalībvalstīm pienācīgu palīdzību ar mērķi panākt mierizlīgumu, ievērojot saistības, kas noteiktas Konvencijā un tās fakultatīvajos protokolos.

4. Šā panta 1. punktā minēto deklarāciju dalībvalstis deponē Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerāļsekretāram, kurš šo deklarāciju kopijas nosūta pārējām dalībvalstīm. Deklarāciju jebkurā laikā var atsaukt, par to informējot ģenerāļsekretāru. Šāds atsaukums neliedz izskatīt lietu, par kuru jau ir iesniegts iesniegums saskaņā ar šo pantu; pēc tam, kad ģenerāļsekretārs ir paziņojis par deklarācijas atsaukuma saņemšanu, dalībvalstis vairs neiesniedz turpmākus iesniegumus saskaņā ar šo pantu, ja vien attiecīgā dalībvalsts nav iesniegusi jaunu deklarāciju.

III daļa. Izmeklēšanas procedūra

13. pants. Smagu vai sistemātisku pārkāpumu izmeklēšanas procedūra

1. Ja Komiteja saņem ticamu informāciju, kas liecina par to, ka kāda dalībvalsts ir rupji vai sistemātiski pārkāpusi tiesības, kas noteiktas šajā Konvencijā vai tās fakultatīvajos protokolos par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju vai par bērnu iesaistīšanu bruņotos konfliktos, Komiteja aicina attiecīgo dalībvalsti sadarboties informācijas pārbaudē un tālab nekavējoties iesniegt savus apsvērumus par attiecīgo informāciju.

2. Ņemot vērā visus apsvērumus, kurus iesniegusi attiecīgā dalībvalsts, kā arī citu Komitejai pieejamo ticamo informāciju, Komiteja var izraudzīties vienu vai vairākus savus locekļus, kas veiks izmeklēšanu un operatīvi ziņos Komitejai par tās rezultātiem. Pamatotos gadījumos un ar attiecīgās dalībvalsts piekrišanu izmeklēšanas procesā var ietvert arī šis dalībvalsts apmeklējumu.

3. Šādu izmeklēšanu veic konfidenciāli, un dalībvalsti aicina sadarboties visos procedūras posmos.

4. Pēc izmeklēšanā gūto secinājumu izvērtēšanas Komiteja šos secinājumus nekavējoties nosūta attiecīgajai dalībvalstij kopā ar komentāriem un ieteikumiem.

5. Cik drīz vien iespējams, bet katrā ziņā sešu mēnešu laikā pēc Komitejas nosūtīto secinājumu, komentāru un ieteikumu saņemšanas attiecīgā dalībvalsts iesniedz Komitejai savus apsvērumus.

6. Pēc šādas procedūras pabeigšanas attiecībā uz izmeklēšanu, kas veikta saskaņā ar šā panta 2. punktu, Komiteja pēc konsultācijām ar attiecīgo dalībvalsti var nolemt savā ikgadējā ziņojumā, ko tā gatavo saskaņā ar šā protokola 16. pantu, iekļaut īsu pārskatu par šīs procedūras rezultātiem.

7. Ikviens dalībvalsts šā protokola parakstīšanas vai ratifikācijas laikā vai pievienojoties tam, var deklarēt, ka tā neatzīst šajā pantā paredzēto Komitejas kompetenci attiecībā uz tiesībām, kas noteiktas dažos vai visos 1. punktā uzskaitītajos instrumentos.

8. Ikviens dalībvalsts, kas nākusi klajā ar šā panta 7. punktā paredzēto deklarāciju, jebkurā laikā var savu deklarāciju atsaukt, paziņojot par to ANO ģenerālsekretāram.

14. pants. Izmeklēšanas procedūras pārraudzība

1. Vajadzības gadījumā Komiteja pēc 13. panta 5. punktā minētā sešu mēnešu perioda var lūgt attiecīgo dalībvalsti sniegt informāciju par pasākumiem, kas veikti vai paredzēti, reaģējot uz izmeklēšanu, kas īstenota saskaņā ar šā protokola 13. pantu.

2. Komiteja var lūgt dalībvalsti sniegt papildu informāciju par pasākumiem, ko šī dalībvalsts veikusi, reaģējot uz izmeklēšanu saskaņā ar 13. pantu, tostarp jebkādu citu informāciju pēc Komitejas ieskatiem, turpmākajos ziņojumos, ko attiecīgā dalībvalsts sniedz saskaņā ar Konvencijas 44. pantu, 12. pantu Konvencijas fakultatīvajā protokolā par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju vai 8. pantu Konvencijas fakultatīvajā protokolā par bērnu iesaistīšanu bruņotos konfliktos.

IV daļa. Nobeiguma noteikumi

15. pants. Starptautiskā palīdzība un sadarbība

1. Komiteja ar attiecīgās dalībvalsts piekrišanu var nosūtīt Apvienoto Nāciju Organizācijas specializētajām aģentūrām, fondiem un programmām, kā arī citām kompetentajām struktūrām savu viedokli vai ieteikumus attiecībā uz iesniegumiem un izmeklēšanu, norādot tehniskas konsultācijas vai palīdzības nepieciešamību, kopā ar attiecīgās dalībvalsts apsvērumiem vai ierosinājumiem, ja tādi ir saistībā ar šo viedokli vai ieteikumiem.

2. Turklāt Komiteja ar attiecīgās dalībvalsts piekrišanu var pievērst šo struktūru uzmanību jebkuram jautājumam, kas izriet no šajā protokolā paredzētajiem iesniegumiem un var palīdzēt šīm struktūrām atbilstoši savai kompetencei pieņemt lēmumus par to, vai ir ieteicams veikt starptautiskus pasākumus, kas varētu palīdzēt dalībvalstīm sekmīgi īstenot Konvencijā un/vai tās fakultatīvajos protokolos atzītās tiesības.

16. pants. Ziņojums Ģenerālajai asamblejai

Komiteja savā ziņojumā, ko tā reizi divos gados iesniedz Ģenerālajai asamblejai saskaņā ar Konvencijas 44. panta 5. punktu, iekļauj kopsavilkumu par darbībām, ko tā veikusi saskaņā ar šo protokolu.

17. pants. Fakultatīvā protokola un ar to saistītās informācijas izplatīšana

Ikviens dalībvalsts apņemas darīt šo protokolu zināmu plašai sabiedrībai un atvieglot piekļuvi informācijai par Komitejas viedokli un ieteikumiem, jo īpaši saistībā ar jautājumiem, kas attiecas uz šo dalībvalsti, izmantojot atbilstošus un iedarbīgus līdzekļus un tādā formā, kas ir vienlīdz ērti pieejama gan pieaugušajiem, gan bērniem, tostarp personām ar garīgiem vai fiziskiem traucējumiem.

18. pants. Parakstīšana, ratificēšana un pievienošanās

1. Šo protokolu var parakstīt ikviens valsts, kas ir parakstījusi vai ratificējusi Konvenciju vai kādu no pirmajiem diviem fakultatīvajiem protokoliem vai pievienojusies kādam no šiem instrumentiem.

2. Šis protokols ir jāratificē ikvienai valstij, kas ir ratificējusi Konvenciju vai kādu no pirmajiem diviem fakultatīvajiem protokoliem vai pievienojusies kādam no šiem instrumentiem. Ratifikācijas instrumentus deponē Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram.

3. Šim protokolam var pievienoties jebkura valsts, kas ir ratificējusi Konvenciju vai kādu no pirmajiem diviem fakultatīvajiem protokoliem vai pievienojusies kādam no šiem instrumentiem.

4. Pievienošanos veic, deponējot pievienošanās instrumentu ģenerālsekretāram.

19. pants. Stāšanās spēkā

1. Šis protokols stājas spēkā trīs mēnešus pēc tam, kad ir deponēts desmitais ratifikācijas vai pievienošanās instruments.

2. Attiecībā uz ikvienu valsti, kas šo protokolu ratificē vai tam pievienojas pēc desmitā ratifikācijas vai pievienošanās instrumenta deponēšanas, šis protokols stājas spēkā trīs mēnešus pēc tās ratifikācijas vai pievienošanās instrumenta deponēšanas.

20. pants. Pārkāpumi, kas notiek pēc protokola spēkā stāšanās

1. Komitejas kompetencē ir vienīgi tie Konvencijā un/vai pirmajos divos fakultatīvajos protokolos noteikto tiesību pārkāpumi, ko dalībvalsts ir pieļāvusi pēc šā protokola stāšanās spēkā.

2. Ja valsts kļūst par šā protokola dalībnieci pēc tā spēkā stāšanās dienas, tad šis valsts saistības pret Komiteju attiecas vienīgi uz tiem Konvencijā un/vai pirmajos divos fakultatīvajos protokolos noteikto tiesību pārkāpumiem, kas ir notikuši pēc tam, kad šis protokols ir stājies spēkā attiecībā uz šo valsti.

21. pants. Grozījumi

1. Jebkura dalībvalsts var ierosināt grozījumus šajā protokolā un iesniegt tos Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram. Ģenerālsekretārs par ierosinātajiem grozījumiem informē citas dalībvalstis un lūdz, lai tās paziņo, vai tās atbalsta dalībvalstu sanāksmes sasaukšanu nolūkā apsvērt minētos priekšlikumus un lemt par tiem. Ja četru mēnešu laikā pēc

šāda paziņojuma dienas vismaz viena trešdaļa dalībvalstu atbalsta šādas sanāksmes sasaukšanu, ģenerālsēkretārs Apvienoto Nāciju Organizācijas paspārnē sasauc sanāksmi. Grozījumus, ko pieņem ar klātesošo un balsojušo dalībvalstu divu trešdaļu vairākumu, ģenerālsēkretārs iesniedz Ģenerālajai asamblejai apstiprināšanai un pēc tam visām dalībvalstīm pieņemšanai.

2. Grozījums, kas pieņemts un apstiprināts saskaņā ar šā panta 1. punktu, stājas spēkā trīsdesmitajā dienā pēc tam, kad deponēto pieņemšanas instrumentu skaits sasniedz divas trešdaļas no dalībvalstu skaita attiecīgā grozījuma pieņemšanas dienā. Pēc tam attiecībā uz ikvienu dalībvalsti šis grozījums stājas spēkā trīsdesmitajā dienā pēc tam, kad tā ir deponējusi savu pieņemšanas instrumentu. Grozījumi ir saistoši tikai tām dalībvalstīm, kuras tos ir pieņēmušas.

22. pants. Denonsēšana

1. Ikviens dalībvalsts jebkurā laikā var šo protokolu denonsēt, iesniedzot rakstisku paziņojumu Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretāram. Denonsēšana stājas spēkā vienu gadu pēc tam, kad ģenerālsēkretārs ir saņēmis minēto paziņojumu.

2. Denonsēšana neierobežo turpmāku šā protokola noteikumu piemērošanu attiecībā uz iesniegumiem, kas iesniegti saskaņā ar 5. vai 12. pantu, vai izmeklēšanu, kas saskaņā ar 13. pantu uzsākta līdz dienai, kad stājas spēkā denonsēšana.

23. pants. Depozitārs un ģenerālsēkretāra paziņojumi

1. Šā protokola depozitārs ir Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretārs.

2. Ģenerālsēkretārs informē visas valstis

a) par šā protokola parakstīšanu, ratifikāciju vai pievienošanu tam,

b) par datumu, kurā stājas spēkā šis protokols un visi tā grozījumi, kas pieņemti saskaņā ar 21. pantu,

c) par denonsēšanu saskaņā ar šā protokola 22. pantu.

24. pants. Valodas

1. Šo protokolu, kura teksts angļu, arābu, franču, krievu, ķīniešu un spāņu valodā ir vienlīdz autentisks, deponē Apvienoto Nāciju Organizācijas arhīvā.

2. Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretārs visām valstīm nosūta šā protokola apstiprinātas kopijas.